

Holdfogyatkozás Európa szemével

Október 17-én gyakorlatilag egész Európa felett derült volt az ég, s ez szinte minden ország amatőrcsillagászait arra csábította, hogy a teljes holdfogyatkozást minél eredményesebben figyeljék meg. Az elmúlt hónapokban különböző kiadványokban számos megfigyelési beszámoló és összefoglaló jelent meg. Most ezekből közlünk egy rövid összeállítást.

A szomszédos Ausztriában a megfigyelők többsége csoportosan dolgozott. A fotografikus megfigyelések mellett a Danjon-skálán való sötétedésfokozati becslést részesítették előnyben. A becslések átlagértéke 2,5; míg a Hold totalitás alatti összfényessége -2^m,2 volt.

Az NDK-ban végzett észlelések összefoglalója alapján a sötétedésfokozatok a Danjon skálán 2 és 3 között voltak, s biztosan észleltek egy sötét részt a földárnyék centrumában. Az umbra vörösbaránának tűnt.

Hollandiában - bár az ég eléggé párás volt - nagyszámú kráterkontaktusmérést végeztek. Egy Antwerpenben dolgozó négytagú csoport Peter Van den Eynde vezetésével 98 kráterkontaktust mért, melyek feldolgozása most van folyamatban.

Ann Schroyens irányítása mellett a Grombergenben lévő "Mira Bemutató Csillagvizsgáló" munkatársai statisztikai vizsgálatokat végeztek arra vonatkozóan, hogy laikusok mennyire megbízhatóan becsülnek színt és Danjon-intenzitást. A totalitás alatt 311

főt kértek meg sötétedési fokozatbecslésre. A megkérdezettek 87%-a sötétnek mondta a fogyatkozást, 25%-uk 0, 62%-uk 1-es, míg a maradék 13% 2-4 közötti értéket jegyzett fel. A felmérés azt mutatta, hogy azok, akik eddig még nem láttak teljes holdfogyatkozást, a sötétedési fokozatot tendenciózusan túlbecsülték, valószínűleg azért, mert nem volt megfelelő összehasonlítási alapjuk.

Patrick Wils az 1975 novemberi és az 1978 szeptemberi holdfogyatkozásokat már szisztematikusan végigfényképezte. Ugyanazt a távcsövet, ugyanolyan filmet és ugyanazokat az expozíciós időket alkalmazva dolgozott a mostani jelenségnél is. A képeket összehasonlítva megállapította, hogy jelen fogyatkozás az 1975 novemberivel volt inkább összehasonlítható. Danjon-becslése 2-3, míg összfényességbecslése 0-1 magnitúdó volt.

Finnországban az Ursa hátlózat tagjai szinte az egész országban észleltek, elsősorban szintén a Danjon-becslésekre koncentrálnak. A finn asztrofotós hagyományoknak megfelelően remek felvételsorozatokot készítettek, főleg okulárprojekciós módszerrel. Pontos kontaktus- és kráterkontaktus méréseket végeztek. Danjon-becsléseik általában a 2-3 érték között mozogtak.

Belgiumban az amatőrök egy csoportja - a párás, részben felhős égbolt miatt - 9500 m magasságból egy magánrepülőgép fedélzetéről észlelt. Különösen érdekesnek találták, hogy az alattuk lévő földi alakzatok (már amennyire megfigyelhetők voltak) mennyire eltérő megvilágítást kaptak a fogyatkozás ideje alatt és azon kívül. A fogyatkozást nagyon sötétnek találták, át-